

Dossiers jeugd

30 november 2020

1. Wachtlijsten

We maken een onderscheid tussen de wachtlijst/-tijd bij de Stichting Jeugdteams en bij de aanbieders. De wachtdagen bij de St. Jeugdteams zijn over de eerste acht maanden van 2020 iets toegenomen van 60 tot ± 70 dagen. Het aantal wachtenden, 110 klanten, is wel flink toegenomen. De klanten die op de wachtlijst staan krijgen wellicht wel ondersteuning van een ouderkindcoach, maar nog niet van een jeugdprofessional.

Verklaringen van de forse stijging: in de eerste vier maanden viel de 1^e lockdown. In deze periode zijn er minder aanmeldingen binnengekomen en voor de zomervakantie is er altijd een toename.

Informatie delen: de Adviesraad krijgt elke vier maanden de informatie over de wachtlijst/-tijd van de St. Jeugdteams. We krijgen een toelichting op de informatie. Dit vindt twee keer per jaar plaats in de werkgroep jeugd en een keer voor de hele Adviesraad.

Crisissituaties: leidt de wachttijd tot (meer) crisissituaties: zodra een jeugdprofessional vermoedt dat de situatie gaat escaleren, wordt er een beroep gedaan op een regionaal expertteam. In dit expertteam zitten zorgaanbieders, zoals Yulius, ASVZ, onder voorzitterschap van de SOJ. Het Jeugd Ervaringen Team (JET) en een paar leden van de Adviesraad hebben meegedacht over de doorontwikkeling van het expertteam. Het voorstel wordt verder uitgewerkt en bespreken we weer in het 1^e kwartaal van 2021

De crisissituaties hebben we ook besproken met de wethouder Rik van der Linden op 29-10-20. Ons voorstel is bij jeugdigen die in crisis belanden te analyseren of en wat er gemist is gegaan in de hulpverlening. Zo krijgen we achteraf zicht op wat je eerder had kunnen doen om te voorkomen dat jeugdigen in een crisissituatie terechtkomen. Elke crisis is immers een negatieve ervaring. Doe je de goede dingen op het goede moment? De wethouder gaat hiermee aan de slag. Hij vindt het een 'verleidelijke goede vraag'.

Wachttijden/-lijsten bij aanbieders: het is lastig om hier goed zicht op te krijgen. Sommige aanbieders hebben deze informatie op hun website gezet. Andere aanbieders geven aan dat je moet bellen voor de informatie. In de periode dat jeugdigen op de wachtlijst bij een aanbieder staan, kunnen ze overbruggingszorg krijgen. De jeugdprofessional levert deze zorg. Hierdoor loopt de wachttijd voor het eerste gesprek met de jeugdprofessionals op.

Aanbieders stellen een cliëntenstop in op het moment dat het budget op is. Bij Yulius was dit al aan het begin van het jaar. Door de nee-tenzij regeling kan er in bepaalde gevallen wel hulp geboden worden (als geen andere aanbieders deze hulp kunnen bieden).

De SOJ is voor de regio bezig met de ontwikkeling van de beschikbaarheidswijzer. Hierin worden wachttijden inzichtelijk voor verschillende typen jeugdhulp. Vanaf januari 2021 komt de beschikbaarheidswijzer voor Zuid-Holland Zuid in de lucht. Vanaf dan gaan aanbieders hun wachttijden invullen:

<https://www.beschikbaarheidswijzer.nl/app/wa?account=beschikbaarheidswijzer&seltag=1>

Als Adviesraad willen we weten wat ouders/jeugdigen vinden van de wachttijd/-lijst. Het voorstel is om dit in regionaal verband op te pakken met het Regionaal Netwerk Cliëntenparticipatie in de jeugdhulp (= alle adviesraden uit de regio ZHZ, Jet, Ouderplatform en cliëntenraden). In het cliëntervaringsonderzoek wordt ook gevraagd naar de ervaring van ouders en jongeren met de wachtlijsten. Mariette heeft de rapportage opgevraagd bij de SOJ

2. 18-/18+

Beschermd wonen: er is nog steeds geen goede aansluiting voor jongeren die 17 zijn en in aanmerking komen voor beschermd wonen. De indicatie kan al wel eerder gesteld worden, maar ze kunnen pas naar een beschermde woonvorm als ze 18 zijn. Het blijft in de tussentijd onduidelijk of er plaats is. We merken dat Wmo-consulenten zich houden aan de procedures. Er moet gekeken worden naar wat er nodig is. Niet kijken wat niet lukt/kan, maar oplossen. Als dat niet past in de standaardoplossing, dan moet het anders aangepakt worden, bijvoorbeeld door de zorgpontonier. We weten uit ervaring dat als een wethouder of directeur van een woningbouwcorporatie zich ermee bemoeit (in een crisissituatie), er wel zaken geregeld kunnen worden.

Wonen: er lopen verschillende pilots en projecten in het kader van huisvesting voor jongeren, zoals kamers met kansen (bespreken we op 30 november met Annelies Plevier), [IB4 MO](#) (geclusterd wonen voor jongvolwassenen tot 27 jaar, die in een situatie van (dreigende) dakloosheid verkeren), [330 woningen voor kwetsbare jongeren, studenten en starters op het Leerpark](#), en [de tijdelijke huisvesting van 10 jongeren](#). De Jongerenraad heeft een [enquête](#) verspreid over huisvesting:

[Plan van aanpak 18-/18+](#): dit plan is opgesteld door de gemeente Dordrecht naar aanleiding van een 'Eindrapportage-evaluatie 18-/18+'. De Adviesraad heeft advies uitgebracht. Er komt een gesprek met Inge Hulswit en Susan van Oostrom over de stand van zaken.

3. Samenwerking met de Jongerenraad

De Jongerenraad en de Adviesraad willen beiden de ervaring en mening horen van jongeren in Dordrecht. De Jongerenraad is een doorvoerbuis van jongeren naar de gemeenteraad en van de gemeenteraad naar jongeren. De Adviesraad Wmo & Jeugd adviseert het college van B&W over de Wmo en de jeugdhulp op basis van de ervaringen en signalen van inwoners van Dordrecht.

De afgelopen tijd hebben we al regelmatig samengewerkt. We hebben samen de enquête over de [\(jeugd\)hulp gehouden](#), een werkbezoek met de wethouders georganiseerd en we hebben een enquête gehouden over de [gevolgen van corona](#).

Thema's/samenwerking: de Jongerenraad en de Adviesraad gaan nog meer samenwerken. Thema's waarop we (gaan) samenwerken zijn

- POP UP (persoonlijk Ontwikkel Project) op het Da Vinci College: ontwikkeling van jongeren en de ondersteuning van docenten: een paar leden van de Jongerenraad en studenten van het Da Vinci college gaan aan de hand van hun persoonlijke ervaring vertellen wat hen geholpen heeft of wat zij gemist hebben op hun weg naar volwassenheid. Een werkgroep bestaande uit leden van de Jongerenraad, de Adviesraad en van het Da Vinci college bereidt dit voor.
- uitval van jongeren op school: we maken een afspraak met het Da Vinci om de ervaringen te bespreken. De gemeente heeft een plan mbt voortijdig schoolverlaten. Mariette heeft dit plan opgevraagd bij Mart de Koning

Mogelijk komen hier in de loop van tijd nog andere thema's bij. Verder lezen/adviseren leden van de Jongerenraad over beleidsstukken over jeugdhulp. De Adviesraad zorgt ervoor dat zij de stukken krijgen.

Werkgroep jeugd: hoe houden we contact / stemmen we af?

Appgroep voor werkgroep jeugd: deelnemers zijn de leden van het bestuur van de Jongerenraad: Channah, Abel en Angela. Vanuit de Adviesraad zijn dit Jan, Dymph, Tjipke, Jannie, Carolina en Mariëtte (leden van de werkgroep Jeugd van de Adviesraad).

Verdere verbinding Nick Bootsman is de verbindende factor. Nick is lid van de Adviesraad en lid geweest van de Jongerenraad.

Eigen thema's: de Jongerenraad en de Adviesraad houden zich met meer bezig dan alleen jeugdhulp. Goed om dat te blijven doen en samen te werken op de gezamenlijke thema's.

Contact met de gemeente

De Adviesraad en de Jongerenraad hebben gezamenlijk overleg met de betrokken ambtenaren/wethouder jeugd. Dit overleg is niet structureel, maar naar aanleiding van onderwerpen waar de gemeente mee bezig is of naar aanleiding van signalen van de Jongerenraad en Adviesraad. Daarnaast heeft de Adviesraad zelf overleg met ambtenaren en wethouders

4. Welke jeugdhulp wordt lokaal gegeven en welke hulp (boven)regionaal

Lokaal: alle hulp die in en vanuit de eigen gemeente gegeven kan worden. Er zijn aanbieders die lokaal en/of regionaal werken (bijv. Yulius, Enver, ASVZ), een aantal aanbieders werkt landelijk, zoals Yulius, ASVZ en De Hoop.

In Dordrecht hebben we kleine en grote aanbieders. In Alblasterdam is dat veel minder, hier zijn lokaal bijvoorbeeld psychologen(praktijken) en ambulante begeleiders, maar geen zorg met verblijf. Jeugdigen uit Alblasterdam kunnen natuurlijk wel hulp krijgen van een aanbieder die in Dordrecht of elders in de regio gevestigd is. De Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) koopt de lokale en regionale hulp in (alle hulp waar een indicatie voor nodig is).

Als jeugdhulp hoog specialistisch en/of complexer wordt, bijvoorbeeld loverboy-problematiek, GGZ voor blinden en doven of behandeling in een orthopedagogisch behandelcentrum voor JSLVG, wordt er een beroep gedaan op een op dit vlak gespecialiseerde landelijk werkende aanbieder. Deze zorg wordt ingekocht door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), en wordt via de SOJ betaald door de gemeente waar de jeugdige is ingeschreven.

Kinder- en jeugdpsychiatrie die wordt geboden door de academische ziekenhuizen wordt eveneens door de VNG gecontracteerd en via de SOJ afgerekend met de gemeenten. Soms heeft een aanbieder naast een contract met de regio ook een contract met de VNG voor het hoog-specialistische en/of hoog-complexe deel van de hulpverlening. Dit geldt in de regio Zuid-Holland Zuid bijv. voor Horizon (Jeugdzorgplus voor tienermoeders) en 's Heerenloo (Orthopedagogisch behandelcentrum JSLVG)

Complex betekent niet dat de hulp niet in Dordrecht gegeven kan worden. Afstemming is belangrijk als de jeugdige van een landelijke aanbieder naar een regionale of lokale aanbieder.

5. Loslaten financiële solidariteit (de 10 gemeenten in de regio ZHZ kopen nu nog gezamenlijk alle jeugdhulp in, de SOJ doet dit in opdracht van de 10 gemeenten). Gemeenten willen de financiële solidariteit in vier jaar afbouwen/loslaten. Gemeenten gaan dan meer hulp zelf inkopen. Aanbieders krijgen straks te maken 10 opdrachtgevers, afstemmen en contracten afsluiten met 10 partijen kost meer tijd/geld.

Onze zorgen: niet elke gemeente heeft de expertise om zelf beleid te maken en hulp in te kopen. Wordt wel alle hulp ingekocht die nodig is of denken gemeenten het zelf beter/goedkoper te kunnen regelen? Bepaalde voorzieningen komen onder druk te staan, zoals voor complexe groepen. Is het rendabel om zo'n locatie in stand te houden? Als het niet rendabel is om twee locaties open te houden, dan sluit er een en moeten kinderen verhuizen.

- De SOJ koopt op dit moment zowel lokaal als regionaal zorgaanbod in. Dus ook de plaatselijk werkende psycholoog en de ambulante ondersteuner worden door hen ingekocht.
- Alleen algemene voorzieningen zijn toegankelijk zonder indicatie. Dat wil zeggen dat je een beroep kunt doen op de voorziening als je tot de doelgroep behoort en dit kan worden vastgesteld zonder indicatie. Bij een algemene voorziening ontvangt de burger geen beschikking. Binnen de jeugdhulp zijn ervoor zover we weten op dit moment maar 2 algemene voorzieningen:
 - Stichting Jeugdteams: Inwoners van een gemeente kunnen met vragen over jeugd en opvoedondersteuning bij hen terecht en eventueel ook kortdurend door hen worden ondersteunt en begeleid.
 - Ernstige Enkelvoudige dyslexie (EED), de toegang tot hulp hierbij loopt via de onderwijssamenwerkingsverbanden die toetsen of een school het EED-protocol goed heeft toegepast. De aanbieders van EED-jeugdhulp hebben wel een contract met de SOJ, die op basis van de aantallen afrekent met de gemeenten. Het ligt in de bedoeling om op termijn zowel beleid als inkoop van EED-jeugdhulp helemaal over te dragen aan de samenwerkingsverbanden.

Het is overigens niet zo simpel om (jeugd)hulp als algemene voorziening aan te bieden. Een gemeente moet haarscherp definiëren waaruit de voorziening bestaat en wie er tot de doelgroep behoren, alsmede de algemene kenmerken van de doelgroep. Als er voor de

toegangstoets een indicatie noodzakelijk is, is er al geen sprake meer van een algemene voorziening. Er zijn in de jurisprudentie van de WMO al gevallen bekend waarin een gemeente werd teruggefloten. De rechter stelde in die gevallen vast dat het niet volstaat om iets algemeen te noemen. Op het moment dat een specifiek onderzoek toch deel uitmaakt van de toegangprocedure dan is er sprake van een individuele voorziening.

Zo is de Drechthopper voor 75+ op dit moment wel aan te merken als algemene voorziening, immers de enige criteria zijn: inwoner zijn van een bepaald gebied en 75 jaar of ouder zijn. Voor < 75 moet er een medische indicatie zijn die gebruik van de Drechthopper rechtvaardigt, voor hen is er dus geen sprake van een algemene maar een individuele voorziening.

- Gemeenten in deze regio zijn tot op dit moment inderdaad solidair. Dit betekent dat tekorten op de zorgmarkt gezamenlijk worden opgevangen. Uitzondering hierop vormt Stichting Jeugdteams, de inzet van de jeugdprofessionals wordt op gemeenteniveau afgerekend. Over de solidariteit op de zorgmarkt is al langer discussie, want er zit een soort van perverse prikkel in het systeem. Immers de wijze waarop je het lokale preventieveld inricht (preventie is een verantwoordelijkheid van de individuele gemeente) bepaalt mede hoeveel gebruik je maakt van de gecontracteerde zorgmarkt. De verschillen tussen de diverse gemeenten zijn groot en de meer actieve en/of effectievere gemeenten voelen er niet veel voor te betalen voor hun collega-gemeenten die minder doen aan preventie en/of hierin minder effectief zijn. Er zitten wel risico's aan het loslaten van de solidariteit, tenminste als men dit over de hele linie doorvoert. We verwachten echter dat er nog wel discussie zal zijn over gesloten jeugdhulp en de onwenselijkheid om hierbij ook de solidariteit los te laten.